

[Sundhedsministeren]

I Levnedsmiddelstyrelsens rapport indgår det, spørgeren efterlyser: en dansk sundhedsmæssig vurdering såvel af stoffets kræftfremkaldende egenskaber som af befolkningens belastning beregnet ud fra det nuværende kendskab til indhold i forskellige levnedsmidler og kostsammensætningen.«

Jeg kan henholde mig til det af Levnedsmiddelstyrelsen oplyste.

Jeg kan endelig oplyse, at de initiativer, som jeg har tilsluttet mig, er iværksat, herunder den omtalte undersøgelse af karakteristiske danske brød- og surmælksprodukter.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) *Forhandling om redegørelse nr. R 5:*

Forhandling om sundhedsministerens sundhedspolitiske redegørelse af 2. december 1987.

(Redegørelsen anmeldt 2/12 87. Redegørelsen givet 2/12 87. Beslutning om forhandling 2/12 87).

Forhandling

Torben Lund (S):

Jeg vil gerne starte med at sige, at selve oprettelsen af et Sundhedsministerium mener jeg er positivt for sundhedsområdet, da det kan være med til at sætte fokus på de sundhedsmæssige forhold og problemer i vores samfund. Men den reelle værdi af Sundhedsministeriet vil i høj grad afhænge af, på hvilken måde ministeriet bliver opbygget. Det må ikke blive et ministerium, der ensidigt er orienteret mod økonomi og besparelser på sundhedsområdet. Der må opbygges et apparat i ministeriet og i dets styrelser, som også omfatter sundhedsfaglige eksperter, der kan være med til at skabe den nødvendige koordination mellem sundhedssektoren og andre relevante områder, og som kan være med til at formulere en samordnet sundhedspolitik – i den forbindelse også gerne i samarbejde med bl.a. de faglige organisationer. Men der må også etableres et organ i ministeriet eller i en af styrelserne, som kan belyse sundhedsproblemerne i samfundet på en kvalificeret og politisk uafhængig måde. Sundhedsstyrelsen i dag er efter min opfattelse alt for politisk styret.

På den baggrund må jeg nok se den sundhedspolitiske redegørelse som en stor skuffelse. Redegørelsen er generel, og den er overfladisk, så overfladisk, at den er vanskelig at forholde sig til. Det er et idéoplæg, nogle ideologiske betragtninger uden konkrete oplæg til handlingsplaner.

Sundhedsministeren har taget udgangspunkt i WHO's sundhedspolitiske strategi: »Sundhed for alle i år 2000«, som vi tiltrådte i 1984, og det er godt, men det sker på en meget uforpligtende måde. F.eks. har ministeren udeladt strategiens allerførste mål, nemlig en formindskelse af uligheden i vores sundhedsområde, og det er næppe nogen tilfældighed, for ministeren giver ikke udtryk for nogen erkendelse af, at borgerne levevilkår har afgørende betydning for deres sundhed. Sygdom, invaliditet og dødelighed er i høj grad bestemt af den enkeltes livsbetingelser: børns og unges opvækstvilkår, arbejdsmiljøet, boligforhold, erhvervsforhold, sociale levevilkår, arbejdsløshed osv.

Til gengæld gør ministeren meget ud af at fremhæve det enkelte menneskes ansvar for eget helbred, og det er da korrekt, at livsstilen er en vigtig faktor til at forklare sygdommen, men ministeren har altså ikke nogen erkendelse af, at den enkeltes holdning og livsstil – vores vaner – ikke er et resultat af ingenting, men selvfølgelig er et produkt af de påvirkninger, den enkelte er udsat for hver dag, et produkt af vores livsbetingelser. Derfor kan man ikke bare løfte pegefingeren eller snakke om oplysningskampagner, der skal ændre folks livsstil; de grundlæggende forhold, som har skabt livsstilen, må også ændres.

Der er brug for en sammenhængende forebyggende indsats, som tager nøje fat på en forbedring af levevilkårene og planlægningen i vort samfund på nogle af de områder, jeg nævnte før.

Der bør i den forbindelse også sættes ind med en øget forskningsindsats inden for forebyggelse og sundhedsfremme, og det er i øvrigt karakteristisk, når vi taler om den forebyggende indsats, at alle andre end netop regeringen tilsyneladende skal stå for den; det er kommunerne, det er amtskommunerne, det er de frivillige organisationer, det er den enkelte borger, der skal stå for den.

Forebyggelsen må heller ikke koste noget. Det er næsten uartigt, fremgår det af redegørel-